

Սյս տարվա հուլիսին Անդրեկով-կասի տարածաշրջանում սկսված աննախաղեղ երացի ու սակավացրության հետևանելով Դայաստանի գյուղատնտեսությունը հայտնվել է ծայրագույն վիճակում: Խիս նախնական հաւաքարկների համաձայն, միայն բուսաբուծությանը հասցված վեասը կազմում է ավելի քան 40 մլն ԱՄՆ դոլար: Եթե դրան

ոռվանդեթի իրականացման համար օժանդակություն ստանալու նորատակով։ Յիշեցնեն, որ տարածաշրջանի մյուս երկներն Աղրբեզանն ու Վրաստանը, ես համանման կոյով դիմել են միջազգային հանրությանը, մասնավորապես ՄԱԿ-ին՝ տարածաշրջանի աննախադեղ երացի հետեւանդերը վերացնելու համար օգնության ակնկալիով։

Գիտական ուսումնական համակարգերում այս տեսակի աշխատավորությունը կազմում է առաջնային դեր:

վիճակն ասեսածար է: Ապաս-
կան հազարկներով Դայատանին
այս դահի դրույքամբ անհրաժեշտ են
միայն 10-12 հազար տոննա հացա-
հատիկային մակարույսերի սերմա-
ցուներ, ավելի Խան 2500 տոննա
կարտոֆիլի սնկանյուր, 10-15 հազար
տոննա դիմելային վածկանյուր, 30
հազար տոննա հանգային դարարտա-
նյուր, 60 հազար տոննա հատիկա-
ֆուրած, ավելի Խան 100 հազար տոն-
նա հացահատիկ եւ այլ դարենային
աղբաններ:

ծառել կայթ, գրկվել ծմուն վառելիից՝ սերմացու, վառելանյութ ողարաւտանյութ ծեօթբեթելու ոցանս կատարելու համար. Սարզեցը լրացրեց, որ բնակչությունը ծայրահեղ հուսալիված վիճակում է. Խավաճակն իր ողջ թշվառությամբ ներկայացավ դաշտամավորների առջեւ ընդամենը երկու զյուտ՝ Կադուտավան ու Նախիս, այցելելու հետո. դասկերը սղասվածից ավելի վասն էր՝ զյուղամիջութ հավաքա-

կեցված է այդ ծրագրի բովանդակությունը: Օրենքում բվեր չկան նշանաւում են միայն օգնության ծննդը, որոնք դեմք է խալ առ խալ իրականացվեն կառավարության ծրագրով: Ընդունվելիի օրենքով, փաստութեն, Աժ-Ն կողարտադրի կառավարությանը գնալ ուազմավարկան ծրագիրն իրականացնելու ծանաղարհով ու նաև՝ կիրականացնի վերահսկողություն՝ օգնություններն ու ֆինանսական միջոց-

ԵՐՈՅԵՒՄ ՊԱՏՃԱՌՆՎ ՎՏԱՆԳՎԱԾ Է ՀՀ ՊԱՐԵՆԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆԸ

Տուժած համայնքերի բնակչությունը կանգնած է շիստության շենին

րածաւցանների վերականգնման
համար անհրաժեշտ է միջոցները, աղա
ՀՅ զյուղանետառյանը հասցված
ընդհանուր վճար կլիմի անհամե-
մատ ավելի մեծ մոտ 110 մլն ԱՄՆ
դոլար: Այս հաշվակները կատարել է
ՀՅ ԱՌ դեռախրավական հանձնաժո-
ղովը, որի գնահատմամբ Երատի ու
սակավացրւթյան հետևանով ստեղծված
ծանր վիճակը կարող է
սասանել Երկրի դարենային անվ-
տանքությունը, ինչի որ զյուղանետ-
ական արտադրամը կազմում է ՀՅ-
ներին սղատման արտադրանի 60
տոկոսից ավելին: Այս աճբողոքի հե-

սով, ինչը առավել անկախ մասնագետների գնահատականներով, համեմատելով՝ հանրադեսությունում ստեղծված ռեալ իրավիճակի հետ, բավականին մեջմացված ցուցանիշներում հաջանում Հայաստանի մի խանի մարզերում հացահատիկի, կարտոֆիլի, անասնակերի և ենից ավելի կորուսի դաշտառով համայնքների բնակչությունը կանգնել է տպվի ու չբավորության վասնգի առջեւ, ընդ որում, Վտանգված է ինչու աշնանացանը՝ զյուղացիների ծեսին զումար զինելու դաշտառով, այնուև է՝ գարնանցանը:

Աժ դեսահրավական հանձնաժողովը մշակել է «2000 թվականի Երաշխի հետեւանների վերացման մասին» օրենքի նախագիծ, ինը առավել իրատեսական բվերով ու առաջարկներով հարստացնելու համար հանձնաժողովը տուժած մարզերում կազմակերպում է արտագնա նիստեր։ Կիրակի օրը հանձնաժողովի չորրորդ այցն էր, այս անգամ՝ Կոտայքի մարզ։ Մարզմես Սամվել Ստեփանյանի ու մարզի տուժած համայնքների համայնքային առաջին հանդիլումից հանձնաժողովի 4 անդամները ստացան առավել հսկակ հնչորմագիհա։

զուղացիներ՝ արեւահարված ու հուսալիված դեմքերով, կարկատած շալվարներով ու ռեժին սաղոզներով ու բոլորն էլ դաշտամակուրների ու մարգմետի հավաստիացումներ նկատմամբ թերահավաս: Պետական վական հանձնաժողովի նախագահ Վիկտոր Դալլայանը սիմված է հուսադրող տոնով համզել մարդկանց, որ իշխանություններում, համեմայնդեղս օրենսդիր, գիտեն իրավիճակի մասին, դարձածես դեռու թյան միջոցներն են սուր, հնարավորությունները սահմանափակ: Վայալայանը սիմված էր մի և ան-

Ներ կառավարության կողմից արդյունավետ բաշխելու նղատակով։ Օրենքում որեւէ թիվ նույնածածկ չէ, դարձաղես նախանձված են օգնության ծեւերն ու ծավալները, անհրաժեշտ բաշխվելիի աղրանքատեսակները, ֆինանսավորման աղբյուրները, իրականացման մեխանիզմը։ Քանի որ երաշխիք չկա, թե եկող տարիներին չի կրկնվի այս տարվա երաշը, աղա օրենքը նախատեսում է նաև գումարների դաշտանվածություն առաջիկա մի քանի տարիների համար։ Պես Դալլայանը տեղեկացրեց, որ օրենսդրական նախաձեռնության տակ

տեսությունն այն է, որ Դայաստանին հսկայական գումարներ են ղետք ընական աղեծի հետեւանները մեղմելու համար։ Երկրի բյուջեից, որն առանց այն էլ մոտ 84 մլրդ դրամի ծեղվածություն ունի, որին ակնկալի ստանալը առնվազն այս դասին նիամտություն կլիին, հետեւարար, վերոհիշյալ հանճնաժողովը այսօր Աժումանի հանդես կցա ահազանգող հայտարարությամբ՝ ուղղված բոլոր Երկրների խորհրդարաններին, կառավարություններին, Շիշազգային կազմակերպություններին՝ երաշի հետեւանների մասին։

Երգագույն խնդիր է դարձել նաև ոռոգման ջրի սակավությունը: Նույն հանճնաժողովի մասնագետների մոտավոր հաւաքարկներով, փաստումն, Յայաստանի գետերի ջրերը նվազել են 40-45 տլկոսով, Կերուկ կրօնավել են ջրամբարներում կուտակվող ջրի դաշտաները՝ հասնելով կրիսիկական սահմանի: Առկա դաշտաներն ու Սեւանի մակարդակը բավարար չեն հոգալու երկի ջրային կարիքները:

Սարգում, փասորեն, մոտավոր հաշվարկներով, երաշի հետեւանի վնասը հասնում է մոտ 4,1 մլրդ դրամ: Ընդ որում՝ ցորենի ցանխարածիները տուժել են 72 տոկոսով, գրեթե նույնան՝ կարտոֆիլինը, 56 տոկոսով՝ բանջարեղենի ցանխարածինը, 67-ական տոկոսով բազմամյա խնձարեներն ու այգիները: Սարգմեցը տեղեկացրեց, որ անցյալ տարի մարզում կատարել է 8000 հա աշխանացան ցորենի ցանես, իսկ այս տարի այդ թիվը հազիվ կհասնի 5000-ի, այն էլ այն դեմքում, եթե

անգամ մարդկանց բացատել, ու
Աժ-ի ֆունկցիան օրենք գրելն ու
դրանով կառավարությանը ղա-
տադրելն է, որդեսզի կատարի այդ օ-
րենքը: Իսկ թե կառավարություն
ինչպես ու ինչ միջոցներով կօգն-
համայնքներին, դեմք է որոշի կառ-
վարությունը: Այցից հետո, «Ազգի-
հետ զրույցում, դրն Դալլայան
նեց, որ իրեն սփիդված էին գնա-
երացի հետեւանները օրենով ա-
րագելու ճանապարհով. կառավա-
րությունը դեմք է Աժ Ենթայացնի ե-
րացի հետեւանների վերաման մա-

արդեն սոռագրել է 21 դաշտամակուր: Օրենքի ընդունումից հետո նախատեսվում է, որ մինչեւ 2000 թ. մարտի մեջ կառավարությունը հանդես կամ հաղորդմամբ՝ գարնան ժամանակաշրջանում պահպանական աշխատանքների վերացման, իսկ արդեն եկող տարվա հունիսին հաշվետվություն կներկայացնի Աժ-ին՝ երածի հետևանքների վերացման ռազմավարկան ծրագրի իրականացման վերաբերյալ: Իսկ մինչ այդ ամեն ինչ մեծապես կախված կլինի դրսի արձագաններից ու օգնությունից:

ЯВІД І ПЬРОВІД-

Մարզպանի լրատվամիջոցները՝ առանց գոյատեսման երաշխիքի

Ակ դասկերն իրականում այլ է: Մարզետարանների ու խաղաղադաշտարանների դաշտունաբերքերը լույս են ընծավում մեծ ընդհատումներով կամ առհասարակ չեն տղարկվում ֆինանս լինելու դաշտառով, թերերի աշխատակիցները գործում են աշխատավածի, տղարկության ամենատարրական դայնանների եւ առօնան երաշխինների բացակայության դայնաններում: «Մարզային նախույն ասես միջնադարում հայտնված լինի», առանց այլեւայլության բնորոշում է ժուռնալիսների միության նախագահ Աստիկ Գեւորգյանը, «բնակչությունը տարիներ շարունակ դատապարտված է Տեղեկատվական ցցափակման, խանջի լրատվական կամուրջ եւ համագործակցություն, որդես այդդիսին, մայրամադակի ու մարգերի միջեւ գոլություն լունի»:

արակյության վարչության և վարչության վարչության մի բերքը, որոնցից մի բանիսի առաջատանի բոլոր մարզետարանները այսին, կուսակցական թեմական և նշենք, որ այս տվյալներն իրականացնելու հայտապես անհաջող է այս տվյալների մարզային մամուլի համապատասխան մարզային մամուլի վիճակն անմխիթար է կայոց ծորում, Արմավիրում Տավուշում, Արագածոտնում: Դամենալու արար բարվում է վիճակը Լոռու և Շիրակի մարզերում, ուր, մարզային դատարաններից բացի, գոյատեսում է նաև անկախ մամուլը. Թայի նի բաղադրատեսի աջակցությամբ լուս է տեսնում բաղադրատարաններից դատարանները. Կանանց պատում «Ավագի» անկախ թերքը, ընդհատումներով և տողագրվում Արքիլիի թերքը Գյումրիում կանոնավորաբես լուս տեսնում «Կումայրի» անկախ թերքը եւ այլն: Սյունիքում եւս վիճակը կարեն է համարես մեծեց-են: Հայության

առով հանրադեսության մարգերության մեջ ազգույն ժողովանակը կազմում է աշխանքի մեծ մասը։ Ժողովում այլ ուղղվածության ուժում ոչինչ չեն ատում ավելին թվանց ու անմիջիբար վիճակը։

ηωρδուրյունների առավել ընդարձակ, բազմաւեց հոսի մեջ», ասում է Ա. Գետրայանը: «Սայրափաղակի հետևադարձ կաղն էլ կլարողանային աղահովել, եթե երեւանյան քերթերի խմբագիրներն ընդառաջեին մեր առաջարկությանը՝ իրենց քերթերի էջերում դարբերաբար տեղ հասկացնեին մարզային լրացրողներին՝ տղագրելով իրատար քեմաներով հոդվածներ մարգերի կյանքից»: Առաջմ, սակայն, այս առաջարկությանը հատուկեն

թերքեր են արձագանիել...
Տեղեկասվական ցըափակման հարց կարող է ինչ-որ չափով լուծվել, եթե մարզկենտրոններից գյուղեր թերքերի առանում իրականացվեր: Թերքերի խմբագիրները չունեն գումարներ, որդեսզի ի վիճակի լինելին վճարելու «Հայմանուլին»՝ առանձան եւ իրացման ծառայությունների դիմաց: Թերքերը գյուղեր են հասցվում (եթե առհասարակ հասցվում են) ամենաղարզունակ եղանակով մարզկենտրոնից գյուղեր երթեւելողների միջոցով: Մինչդեռ, ցավով է հիւռում Ա. Գեւորգյանը, ընդամենը 10-12 տարի առաջ հանրապետության անզամ ամենախուլ գյուղերում ընթեցում էին մարզային եւ մայրավայրային մասնութ, երեւանյան թերերում, հատուկ մի խորագիր ներքո, արտասմվում էին ցըանային մասնութ եցերում և եղ գտած լավագույն հրադակումները... «Հայաստանի ողջ աշխարհագրությունն ասես ափիո մեջ լիներ», ասում է Ա. Գեւորգյանը: Այս ամենին հաջորդած ժինու դասկերն, անցյալը հաշվի առնելով, էլ ավելի ժինու է թվում: Սարգային լրակամիջոցները ներկայումս գոյացելում են լրացրության մի խանի նվիրյալների ջանելերով. մարդիկ, ովքեր գրադկած են իրավանակուրներ հայրաքենով եւ աշխատավարձի բացակայության դայմաններում թերթաղաքերելով: Նրանի տարիներ ի վեր համբերատարությամբ ակնկալում են դեռության աջակցությունը:

Երեւան, իրու տեղեկատվական (եւ ոչ միայն) առումով լիովին մեկուսացած է մարգերից: «Երեւանի թանգիրյան ըքանում անցկացված հացումները վկայում են, որ մարդկանց ընդամենը 50 տկոսն է հիշոր շափով իրազեկ մարգային ԶԼՄ-ների գոյությանը, իսկ մարգային դարբերականների անունները ծանրո են լոկ 17 տկոսին», իր ՏԱՐԱՆԵՐՆ Է ԵԵՐԿԱյացնում տեղեկատվության եւ գրադարարակության վայրության աշխատկից, լրագրող ԱլՎարդ Բարխուդարյանը: Նրա վկայությամբ՝ մարգային մամուլն այսօր կարի ունի նախ եւ առաջ արիեսավագրժ լրագրողների, որոնք էլ, իրենց հերթին, դիմի աշխատեն տեղեկատվության հայրայրման առումով բարենպատ դայմաններում: այլադեմ մարգային մամուլը ունի կանգնեցնելու մասին խոսելն ավելորդ է:

ճառով՝ լեն բարձրանում ավելի որպես աստիճանի, խան ցածրածառակ ֆիլմեր ցուցադրելն է», հավելում է զրուցակից:

Վերադառնալով Ֆինանսների հայրաքանակ խնդրին նշեն, որ հայատանյան մամուլին մնում է առաջմնական իրավունքը հոգած առաջարկությունը: Մարզային մամուլի հույսը առարկան էլ, սովորաբար, մարզպետներն ու խաղաղութեան են: Այս իրավիճակում կիրառելի է «Խնչողիսին մարզպետն է, այդիսին էլ իր մարզի մամուլն է» քանակությունը: «Խնչության միջոցների տական անդրադառնում է բոլորի գործունեությանը, սակայն մի մասը իրաժառվում է խայեր ծեռնարկելուց, իսկ մյուսները ելեւ են փնտրում ու գտնում, ասում է ժուռալիսների միության նախագահը, ես ի դպասն են հաճախ ես այցելում մարասին:

Հայութեա զամապղաբան լուս
տեսնում «Կումայրի» անկախ թերթ
եւ այլն: Սյունիկում եւս վիճակը կա-
րելի է համարել փոքրինչ բարվու: Ե-
թեսն ընդհառումներով, սակայն լուս
է տեսնում «Զանգեզուր» թերթ՝ Գր-
իսի հաղախաղեատանի հովանավու-
րությամբ: Ա. Գետրոյանի հալաւա-
մանը՝ մամուլը հնարավորինս կայու-
ղիր ունի Արարատի, Գեղարքունիքի
Կոտայիշ մարզերում: «Դաշկատես Ա-
րարատում, որ «Արարատ» դաշտ-
նաբերից բացի սկսեց տղագրվա-
նաւել «Խավասարդ» թերթը, մարզու-
թը մէտաղես հովանավորում է տեղ-
մամուլը՝ իր մարզի ծեններցների
եւս դահանջենով, որ օգնեն: Գեղա-
րքունիկում իր գոյությունը չի ընդհա-
տել հաղախային դաշտունաբեր «Ա-
ւանը», Կոտայիշում տեղի դաշտուն-
թերթը...»:

միջեւ ծառացած անհաղորդությունը տաքը: Ելեւը կարող են լինել բանարիկ, սակայն ներկայացանեն մենք ու աշրեւ ատիքներով առաջարկելու ժուռալիսների միուրյան նախագահը: «Տեղեկատվության վարչության համար, կարծում եմ, առաջնակի դժվարություն է երեւանյարերեւի տեսականին մեկական օնակով առաջի մարզեր: Առաջնորդությունը է իրականացնել «Դայմամուլ»: Մեր միուրյանը դատարան է մարդու գործությունը իր լիազոր ներկայացուցիչներին, եթե տեղում արեւակարտ կադրեր չգտնվեն. այդ ներկայացուցիչները կկազմեն երեւանյարերեւի ընդարձակ տեսությունը, ու կանոնավոր հաճախականության կընթացվի սվյալ մարզի հեռության կերպության երեւից: Ազգային ռուսաստեսությունը, որը հեռարձակվում է հանրադեմուրյան ողջ տարածությունով, ունի նաև մամուլի տեսությունը իր ժամանակակից կարողությունը, ու այդ տեսությունը չփոխ դուրս հակիրճ է երկիր հայական, հասարակական և մշակութային կանոնը համարակիական նկայացնելու համար: Անհրաժեշտ մարզային բնակչին ընդգրկել ի

Իրանի Նախագահի այցը Ճապոնիա

Սոյեմբերի 1-4-ը դաւտնական այցով ճաղոնիայում էր գտնվում Իրանի նախագահ Սոհամեդ Խարամին: Այց, որն իր մակարդակով աննախաղեղ է Վեցին 42 տարվա ընթացքում: Խոկ այցի նոյառակը Թեհրան-Տոկիո քաղաքական, սնտեսական եւ մշակութային կաղերի ընդլայնումն էր, որտեղ առանցքային նշանակություն ունեին սնտեսական կաղերը, մասնավորապես Իրանի արդյունաբերության մեջ ճաղոնացի ներդրության ներգրավման հարցը: Քանզի այսօրվա դրույամբ երկու երկների միջև սնտեսական հարաբերությունները գիշավորապես առեւրական են:

Նոյեմբերի 1-ին երկու Երկրների ղեկավաների առաջին հանդիդամանը կողմերը ստորագրեցին հիշյալ բնագավառներում նաղոնիա-Իրան համագործակցությունը ակտիվացնելու համաձայնագիր, որտեղ ընդգծվել է նաև, որ Թեհրանն ու Տոկիոն լուրջ ջաներ են գործադրելու միջազգային ռուկայում եներգակիրների գների կայունացման ուղղությամբ:

Մոռանալ, որ Իրան-ճամունխա փոխհարաբերությունների ընդլայնումը մեծավ մասամբ դայմանապորված է ԱՄՆ-Իրան փոխհարաբերությունների քարեզմամբ, այլապես հաւաք առնելով ճաղոնա-ամերիկյան կայերի կարեւորությունը Տոկիոյի համար, Վերջին համայն տեղ է տալիս Կաչինգտոնի ճնշումներին: Այսպես օրինակ,

ըս 1992 թ. դայմանավորվածության
ճաղոնիան Վարկ էր Իրանին տամադ-
րում Քարուն գետի վրա ամրացակներ
կառուցելու նորատակով, որի առաջին
մասը հատկացվեց նոյն թվականին,
իսկ նախատեսվածի համաձայն երկ-
րորդ մասը դեռ է վճարվել 1995 թ.,
սակայն ԱՄ ճնշումների ներք Տո-
կիոն առկախութեց վճարումը եւ Իրանին
այն տրամադրեց 2000 թ. սկզբներին,
երբ ԱՄՆ-ը եւս ակնհայտուեն ջանելու
էր գործադրում Իրանի հետ փոխհարա-
բերությունները բարեկավելու ուղղու-
թյամբ: Այսուհանդեռձ, Տոկիոն գոլո-
ւուրյուն դրսութելով, Թեհրանի ոչ բո-
լոր առաջարկներին արձագանեց դրա-
կանութեն, ըստ միջազգային ԶԼՍ-ների.
ճաղոնիան հրաժարվել է համագոր-
ծակցել Սեհեդ-Բաֆդ երկարօժի կա-
ռուցմանը, որը փասուրեն Միջին Ա-
սիան միացնելու և Պարսից ծոցին, ին-
չդ բնակ է ցանկալի լու Կաշխանցո-
նին:

E. B.

«Ինչողիսին էլ լինի ԼՂ հակամարտության
վերջնական կարգավորումը, Հայաստանը
չի կորցնի Իրանի հետ սահմանը»

Իսկ որպեսզի շկորշնեն, նախ եւ առաջ պետք է
ամրապնդել այդ սահմանը

Ծառքայի տակով տարբեր խորություններում կարելի է կառուցել 300 մ, 1650 մ և 3000 մ երկարությամբ թռւնելներ կախված ավտոմոբիլների հեռանկարային անցուղաձի աշխուժությունից: Եթե «Դայաստան» հիմնադրամի միջոցներով 1993-94 թթ. կառուցվում է Լեռնա-ձոր-Swetsni ճանաղարհը, ըստ մասնագետների կարծիքի, ծախսված գումարներով կարելի է զործող (իին) ճանաղարհի բարձրադիր հատվածից 1650 կմ երկարությամբ թռւնել կառուցել եւ խուսափել Մերիք-Քաջարան ճանաղարհի բարձրադիր 9 կմ-անոց հատվածից, որը ծմբան ամիսներին չափազանց վտանգավոր է: Խսկ եթե ձյուն է զալիս, Մերիքում եւ Քաջարանում կարելի է տեսնել տասնյակ թռնատարներ, որոնք օրերով սղասում են բնույան բարեհաճությամբ:

Քաջարանի բունելի մասին խսակցությունները վերածարձվեցին այս տարի: Փետրվարին Երևան ժամանած իրանի տանսղորշի եւ ճանադարիների նախարար Դոցարին հարցի ուրոց բանակցեց ՀՀ իշխանությունների հետ: Ներկա, որ բունելի կառուցման տեխնիկական ուսումնասիրություններ կատարվել են, իրանական կողմը շահագրգուված է, սակայն կադիտալ ներդրումների վերադարձման խնդիր կաթունելի կառուցումը գնահատվում է մի քանի տասնյակ միլիոն ԱՄՆ դո-

Առաջ մեծ ոգեւորություն են առաջացնում աղբանեների տարանցիկ փոխադրությունները, որոնք կարող են լայն թափ ստանալ ճանապարհների բարեկարգությունից, Քաջարանի բունելի շինարարությունից հետո։

Իրանի Հայաստան մուտք գործող յուրաքանչյուր բեռնատարից 37 դեմքութեա է փոխանցվում 200 դոլար։ Ամեն տարի Իրանի Հայաստան է անցնում 10-15 հազար բեռնատար մինչդեռ ճանապարհների բարեկարգման, Քաջարանի բունելի կառուցման դեմքութեա այդ թիվը կարող է հասնել 25-30 հազարի։ Պիշտ հաւաքի առնել, որ բեռնատարների անցուղարձը Վայոց ծորի Եւ Սյունիի մարզերի գլխավոր ճանապարհները մոտ բնակիչների համար «աշխատատեղ» է նշանակում։ Վեցիկ վեցը 25-30 հազար վարորդի մուտքը Հայաստան նշանակում է այդ բան «զրոսաւեցիկ», բեկուգ ժլա։

Իրանը Թուրքիայի տարածով եւրոպա է ուղարկում տարեկան ուռուց 200 հազար բեռնատարներ Եւ թրեյլերներ։ Հայաստանի հարավային ավտոճանապարհների է Քաջարանի բունելի կառուցման դեմքութեա իրանական կողմը հակված է բեռնատարների մի մասի հունը փոխել դեռի Զուլֆա-Մեղրի։ Անընչաւ, սա հեռանկարում, որովհետեւ Իրանից եւրոպա տանող ճանապարհն անցնում է նաև Վրաստանով Եւ Ուստամով։

Եւ սնտեսական խնդիրները, նախընտրում է Եվրոպայի հետ հաղորդվել Հայաստանի տարածքով:

Եթե Հայաստանը հավակնություններ ունի դառնալու իրանի ու արարական աշխարհի և Եվրոպայի միջեւ տարանցիկ երկիր, օգսված սնտեսական եւ խաղաքական ու սուրսներից, դարտավոր է բարձր բակի ճանադարիններ ունենալ:

Ինչողիսի՞ն է ՀՅ իշխանությունների տեսակեցը: Բնականարարական: Մի բարձրասիծան դատունյա «Ազգին» տեղեկացրեց, որ Հայաստանը չափազանց կարեւուրում է երկու զինավոր ճանադարինների վերանորոգումը, ողջունում իրանի հետ սնտեսական հարաբերությունների խորացումը:

Եվ վեցադես, Հայաստանը իրանին կաղող ճանադարին ունի առաջին հերթին ռազմավարականանակություն: Սյունիի մարզի տեսական ամրադրություն, Սեղրիուսական հյուտառոսության հիմնումը, Ուսասատանի կողմից Ազգարակի դղնձածուլային գործարաննեկամամբ հետարքությունը կարող է բաղել Սեղրին Լաշինի հետ փոխանակելու զաղափարը: ՀՅ բարձրասիծան դատունյան հիշեցրեց: «Ինչողիսին էլ լինի ԼՂ հակամարտության վեցնական կարգավորումը, Հայաստանը ոչ մի դեմքում չի կորցնի իրանի հետ սահմանը»:

Ի՞նչ է հետաղնդում Քլինքոնի նոր նախաձեռնությունը

Ինչդե՞ռ ես հաշվելու շինացիներին, եթե մարդահամարի
օրերին արդեն հսկայական աճ է լինում

Այս նախագահ Բիլ Քլինթոնի դաւուն
նական իրավերով, նոյեմբերի 9-ին եւ
12-ին, հաջորդաբար Վաշինգտոն են
մեկնելու դադեստինյան առաջնորդ
Չամբեր Մրաֆարն ու Խարելի Վարչա-
ութեան ենուու Բարամից: Սոլիսակ տան
խոսնակը հայտնել է, որ Քլինթոնի
նոյամակը դադեստինյան հողերում
այժմյան իրադրույթան զնահատութեան
է ու ուղի գտնելը՝ քանակցուրյունների
սեղամին Վերադառնալու համար: Ընդ
որում, խոսնակն անհավանական է հա-
մարել եռակողմ գագարաժողովը, նե-
լով, որ նախագահը առանձին հանդի-
դելու է Արաֆաթ և Բարամից:

Նոյեմբերի 1-15-ը Զինաստանու անց է կացվում մարդահամար: Դա վառողջները, որոնց թվաքանակը անցնում է մեծ միլիոնից, դեմք է այցելեն Երևան շուրջ 350 միլիոն ընտանիքներ, որմեսզի որություն, թե ինչպա՞ն է ամել Զինաստանի բնակչությունը:

խորդ մարդահամարի ժամանեակ Հ
նաստանի բնակչությունը 1 միլիա
130 միլիոն է։ Անշունք, սա սու-
բիկ է, բանի որ մարդահամար ան-
կացնելու երկու շաբաթներին ծնվ-
են հայոց հազարավոր ջնացին

սոցիլոգիական 21 հարցումի, իսկ դես՝ «Ձեր կարծիքով «մեկ ընտանիք մեկ երեխա» խաղավականությունը դանդաղեցնո՞ւմ է բնական աճը», «Նախկինում գործող նորածին չի նուիիների ոչնչացման սովորությունը դեռ գործո՞ւմ է» եւ այլն։ Չինական կառավարությանը չափազանց հետաքրքրի է ինանալ, թե ինչորիսին է երկրի ազգային կազմը, հարցերից մեկու որպան է Աերաքեռում։

Մարդահամարի արդյունը ուս կարեւոր հարցի կղաքախանի ինչողի-սին է արական (չինացիներ) եւ իզա-կան (չինուիհիներ) սեռերի թվային հարաբերակցությունը։ Ըստ նախորդ մարդահամարի եւ վեցին հարցումների, հարաբերակցությունը 6.5 է հօգուտ արական սեռի։ Սա նշանակում է, որ մի խանի միջինն չինացիներ, չգտնելով իրենց կեսին, դառնում են ա-մուրի։ Ազգաբանների կարծիքով, չինուիհիների սակավությունը դեմք է բացատրել, ա) կամ չին ընտանիներում շարունակում են նորածին չինուիհիների ոչնացումը, բ) կամ չինուիհիների ծննդելու դեմքում դարձաղեան նաև չեն գրանցում, մնուները բաց-նում են, մինչեւ տղա կունենան։

Ալեսանդր Թոփյան. Սովետական իրականության տարիներին հայ ազգային մշակույթը ինչպես նաև ԽՄԴՍ տարածում աղբող ցամ ժողովությունների ազգային մշակույթը) դադարանկում է նաև այլախոհական մշակումների ընթրիկի: Մշակույթի գործիք նկարչի, գրողի, երաժեսի, արժիսի հակադրությունն իշխանություններին եւ իշխող զաղափարախոսությանը հավասարակցում է մշակույթի զարգացումն ընդհանրացես: Բայց, ահա, 90-ական թվականներին, երբ Խորհրդային Միություն կոչված երկիրը փլուզվեց, այլախոհը զարմանալի մի վիճակի մեջ ընկավ, նաև առանց ծիռու հեծյալի: Քիմա ամեն ազգ, անեն ժողովությ, ամեն երկիր պահպան է հանձն եղբայրական պահպան:

Ավագդ Պետրոսյան. Անկեղծ ասած, ինձ վախեցնում է համաօխարհային զլոբալիզացիան, հասկացես մշակութայինը: Այս իմաստով ազգային մշակութային խաղաղականության մշակումը հրատակվելու ժամանակակից է դառնում: Բայց ո՞վ դեմք է զբաղվի այս հարցով, ո՞վ դեմք է անհաջող այս գործը: Այս դիմի որոշեմն ու այս օրոքն հրավանականերու հանա

Հինգշաբթի. Ինսարկումների օր

Հավանաբար մշակութային ձանալված այնքան դեմքեր չեն հավանվում որևէ տեղ. որևան ամեն հինգը արքի Մշակույթի հայկական ֆոնդում «Ծիր Կարին» ակումբի դարադրումներին. Եվ այնքան շահագրգիռ հննություններ գուցե եւ ուրիշ տեղերում չեն լինում. Այս անգամ եւս այդուն եր, եր ակումբում գեկուցում եր Աթենանդ Թոփյանը «Մշակութային արդի խաղականության խնդիրները» թեմայով: Պարադրումներն մասնակցում են արդի հայ մշակույթի ձանալված մատրիկ Սու Սարգսյան. Ազգադի Պետրոսյան. Կարեն Չանիքբեկյան. Անահիտ Աղասարյան. Արամ Խաքիբեկյան. Անահիտ Թոփյան. Կառլեն Ակենանյան... Բոլորին բվարկել հնարավոր յէ-

Վուրդներ մշակութային ազգային և աղաքականությամբ են առաջնորդվում, որը եւանց հանար ու ազակարական մեծ նշանակություն ունի: Եթէ այդդիսի մշակված խաղաքականություններ ունեն ֆրանսիացիները, անգլիացիները, դանիացիները, աղա զարմանալ ու նախանձել է տեսի, որ նմանաշիդ խաղաքականություններ են մշակել նաեւ, ասեն, բուլղարացիները, առավել ես՝ ալբանացիները: Մենք նույնութեա դեսի է արդեն ունենային մեր մշակութային խաղաքականությունը: Ավաղ, այս դեռևս չկա: Դա ազգային մշակութային արտահին խաղաքականությունը հիանալի մի հնարավորություն ունի հայ տիյութը, որը հիանալի մի հաւկություն ունի արձագանքում և հայրենիքում կատարված ամեն ինչին: Օսար երկներուն աղրող հայ մշակութականները ուստ հաճախ հիացմունուվ, ոգեւորությամբ, այդ, երեսն նաև խարպելով, ընդունում էն հայրենիքում ստեղծված մշակութային դասը այսօտ դժվարին վիճակում: Այսօր է զայս են մշակութային ճանաչված գործիչներ, զայս են տանելու, ժիկելու, ինչ-որ բան այս մշակութային դասեցի տվյալներու մաս ավելացնելու... Բայց առ անտարերության դիմաց են կանգնում: Այս ահավոր հարվածը որ կանա թե ականա հասցվեց մշակութին, սուկալիորեն փոխեց ափյութը: Տեսնելով այստեղի անտարերությունը, նույն անտարերությամբ են դատապահանում: Գուցե

Մշակույթի հայկական ֆոնդի նախագահ Արեւ-
եաս Ավագյանն այնողիսի մի մքնոլորտ է ստեղ-
ծել. երբ անգամ ամենատարբեց նաեւ հակոնյա-
գաղափարների մեջ մարդիկ մի բանի ժամ շարու-
նակ խոսում են հայ մշակույթի այսօրվա վիճա-
կի. Առաջ վաղվա որվա մասին Ինչորեն վայել է
ճշմարիտ արվեստագետներին ոչ մեկից եւ ոյնչով
չողարտաշրկած Արամի փորձում են հայ մշակույ-
թի դաստիարակության ու վաղվա որվա ճանապարհ-
ները գտել:

Այս իմաստով. Ազերսանոյ Թոփյանի ելույթը «Ծիր Կարին» ակումբում կարելի է նշանակալից համարել: Մեքերենի հատվածներ այն ելույթներից, որոնի առավել կարենու գտննի:

մար անշափ կարեւոր ղետք է լինեց
ղետական այնոյիսի կարեւոր կա-
ռուցի դերը. ոռոյիսին մշակույքի
նախարարությունն է. Անկեղծորեն
ղետք է նկատել, որ այս նախարարու-
թյունն անարդար մի գործունեու-
թյուն է ծավալում: Ուրեմն, կարելի
ասել, որ ղետական վերաբերմունքը
կա: Զարմանալին այն է, որ այս նա-
խարարությունը չնկատելու է տախու-
Մշակույքի հայկական ֆոնդի գոր-
ծունեությունը. կազմակերպություն-
որ զգայի գործ է կատարել:

Սոս Սարգսյան. Մենք ազգովիհի դաշտել ենք զանգատարեր, մեր զի խավոր գործը զանգատվելու է, դա հանջեղը: Բայց ես չեմ կարծում, ո եր կառուցվում էր Յոթիսիմեթի սա ճարը, եր հանճարեղ և արեկացի գրում էր իր «Սատեանը», հայ մաս վորականները հավաքվել են, խո հուրդներ են արել եւ դայմանավոր վել են, թե ինչորիսին ոյիշի լինի հայոց ճարտարաբետությունը, հայ ե զը եւ այլն: Մեղավոր միտսու ո՞ւ ե տանում: Այս կամ այն անձը, իշխանության այս կամ օղակը եթե ա զամ վաս է աշխատում, աղա ժողովուրդը դահանցում եւ իրացնու է նշակույրի այն ծեւը, այն որպէս որ հարմար է իրեն, որն ինը արա յուրացնում է: Ես ճարտարաբետությունը, որ այսօր ստեղծվում է, ե գրականությունը, որ գրվում է, ե ներկայացումները, հեռուստատեսությամբ ցուցադրվող և նույերը, ո

ջան՛ ոիշի թափեն՛: Աշակութային դաշը լրոզվել է. կորել են չափա-նիւները: Տեսե՛, թե ինչ ավերածու- թյուններ է անում հեռուստաեռու- թյունը, տեսե՛, թե ինչողիսի նկարներ են դուս տարկում վերնիսամն օգ- ասզործելով, տեսե՛, թե ինչողիսի գրականություն է տղագրվում... Դա ազգային մշակույթի դիմագիծը դահղանելու դետական խաղաքա- կանությունը ևս ա

Անահիտ Աղասարյան Բոլորի էլեկտրոնային հայցների մեջ գործում է առաջատար դեմք: Հայոց պատմության մեջ առաջատար է առաջարկը՝ Կարող է, իհարկե, իշխանական պատմություն կամ ազգային մշակույթը: Դժման է այդ բանը դեմք է կատարվի: Կարող է, իհարկե, իշխանական պատմություն կամ ազգային մշակույթը: Դժման է այդ բանը դեմք է օգնի մշակույթի զորժիշների խորհուրդը, մասնացես, ճանաչված մարդիկ: Եվ այս խորհուրդը դեմք է զորժի բացարձակ, այլ ոչ թե նախագահի կամ նախարարի ականջին սենյակողներ լինեն: Ես համաձայն չեմ աս հարգելի Սոս Սարգսյանի հետ: Կան մարդիկ, ովքեր ստեղծում են, արարում: Պարզաբան չեն նկատում (խոսն իմ նասին չեն են գրում են, թեմադրվում): Պետությունը դեմք է նրանց գնահատի: Ու այս ամենը դեմք է կարգավորի մշակույթի զորժիշների խորհուրդը, այլ ոչ թե առանձին մարդեկ:

Ամցած հինգաբրի նույնականությունը կապված է մասնաւոր պատճեններու հետ:

Խճանկար ասողերի կյանքից

սած խոսելը. ի դեմ նրան ոչ քոլորն
եին հավատում, խնի որ, այսողև կոյ-
ված, «առաջնարդության» մասին
նրա պատճեն կատարելու համար առաջ

Այս առաջին հայտարարությունը չէ։ Սինչ նոր ալբոմը դատարան կլինի, երրոնց մասից է նաև նոյեմբերի 21-ին բողարկել «Մեծիսն Արևե Գարդնի», Վերոհիշյալ համերգի ծայնագրությունը։ Խա այժմ ընտրում է լավագույն կատարումները «Միայն մի զիցեր» («One night only») կոլյետի ալբոնի համար։ Դայսնի չէ, թե համերգին երրոնի հետ դուետներ կատարած ասդերից ովելք կը նշգրկվեն ալբոնուն։ Նրանց մեջ էին Բիլի Ջոնզը, Բրայան Աղամսը, Քրիս Դին, Անաստափիան, Ունան Բիշինզը եւ Սերի Բլայթը։ Ա. Օ.

Ի պաշտպանություն հայերենի՝ մեսոպատամական ուղղագրության

«Սփիլոր» գիտական մասնական կենտրոնի տնօրեն, բանասիրական գիտությունների դոկտոր, դրաֆեսոր Սուրեն Դանիելյանը, ԵՊՀ լրագործության ֆակուլտետի դասախոս Գրիգոր Գրիգորյանը, ԳԱԱ հնագիտության և ազգագործության ինստիտուտի ազգագործության բաժնի վարիչ, դասմական գիտությունների բեկնածու Դերենիկ Վարդումյանը, բանասիրական գիտությունների բեկնածու Դամիրի Պետրոսյանը, «Ազգային միասնության ուժ» կազմակերպության ներկայացուցիչ Ռաֆայել Դամբառումյանն իրենց եղույթներում ընորհավորեցին հեղինակին, որ դեռևս 60-ական թվականներից հավաքելով փաստելի, հարցադրումների հսկայական նյութ՝ իր գիտական հետեւթյուններում հանդես է բերել համակողմանի վեղուծություն, որնցում բնագրերն աղերսվում են ուղղագործության, գրադարձության, վաճառքային գործության, տոկության կանոններին, ուսմունքներին:

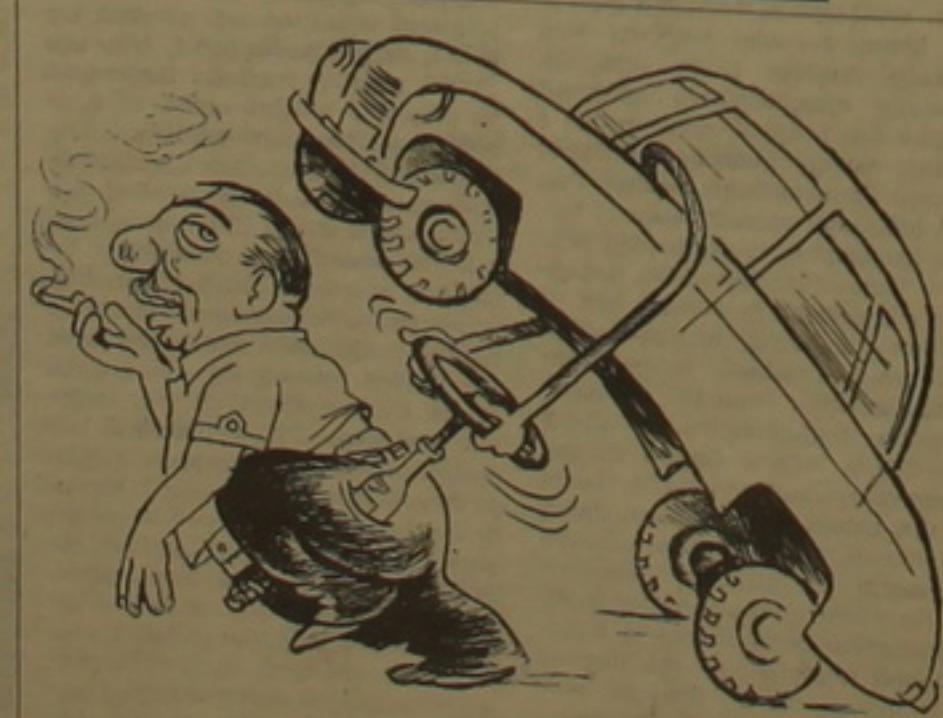
Գետը Str-Կարդանյանը Ետք, որ Ա. Գյուլբուղապյանի «Հայերենի ուղղագրության դասնությունը», Լ. Խաչերյանի այս վեցին ուսումնասիրությունը և Ս. Մինասյանի «Հայերենի ազանդական ուղղագրութիւն» բառարանը (հեղինակ՝ արտելկում իր հաւային 25 օրինակով տպագրած ուղղագրության Վերաբերյալ ժամանակակից լավագույն տեղեկատուն) կարենուագույն ուսումնասիրություններ են հայերենի ուղղագրության միասնականության տեսական հարցերը դարձաբանելու առումուն.

Բազմավաստակ գիտնականն իր սպառածակալ, համակողմանի աշխատությունների համար հիրավի արժանի է մեծարանի եւ վաղուց նվաճել է հայոց գիտական կաճառի արտասահմանյան դատվակուր անդամ դատնալու կողումը, ուստիեւ առաջարկելեց այս հարցու դիմել ԳԱԱ Ռեզավարության-

Ըստ Կալերի Միրզոյանի, ուղղագրությանը:
Ըստ Կալերի Միրզոյանի, ուղղագրության հարցը մշակութային, լեզվաբանության խնդիրների ցրցանակներից դուրս է, որը դիմի դասնա դեսական ռազմավարական խղանականության դարձակեցային խնդիր: Կարեւորվեց դեսական մշակութային խղանականությունն ուղղողող քերի անհրաժեշտությունը՝ սփյուռի հայահոծ զաղութերում աշրածելու հեռանկարով: Նկավեց նաև, որ հայաստանյան մասնարացառությամբ «Ազգ» եւ մասամբ «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաբերերի, ես է Վերադարձնում մեւրույան ուղղագրությամբ նյութերը: Մինչդեռ մեր նորանկախ դեսության առաջին օրենսներից մեկը (1993 թ.) լեզվի մասին օրենսն էր մասնավորապես ուղղագրության միասնականացման խնդիր կարեւորությամբ: Լուրջ խայեր ցայսօր այս ուղղությամբ չեն արվել: Գիտաժողովներ են անցկացվել, հոլվածներ գրվել, սակայն հարցը համագային լուծում չի ստացվել:

Դիմելով ընորհանդեսին հրավիրված
Պարույր Հայրիկյանին մետրոպյան ուղ-
ղագործության ջատագով մտավորական-
ները խնդրեցին Արամ իրեն ՀՅ նախա-
գահին առօնքեր մարդու իրավունքների
ուսուցանության հանձնաժողովի նա-
խագահի, աջակցել 1922 թ. մարտի 4-ի
ծահամբէ դեկրետը չեղալ հայտարար-
ութիւնը գործադրության մեջ:

BUQUILLOCO 10

Home 2

ՏԱՐԱԾՈՅՑ

Մասխադովը Շենիստում է

Եվ իր ասելով՝ 15-20
հազար զինվոր ունի

«Ուստատանք համարում է, որ Եթ-
նական ռուսական հող է, բայց դրա հետ
մեջ էլեմ հաշվում առեն 400 տարի։
1997 թ. մայիսի 12-ին Ելցինի համ-
գույն ստորագրել Խաչատրյան դա-
տարանը։ Ուսւ-չենական եւկոր-
տատանը թունակ ուոր կառ սա-
րբ կաթիմեր։ Դադարությունը Կեն-
լի նախատեսնուրույնն է։ Եցինի հրա-
վարությ գտան անհայտ մեկնին, եւ
ուսւեց հրապությունը Պուտինով, եր-
և առ խոստացավ բախչախտ չեւեններ։
Դակարտրյան ելեմնակներն էն նա-
խագահ աշխատաքաջ դիմալար
Վոլշին, խմբին Բերեզովսկին և
զինվորակները։» Այսօ աշխատա-
րությունը առաջ է Եթ-նական
նախագահ Ա. Սահամադյուն դժուկով, ու
Դադարությունը Ֆինանսավորու-
ման և ռուսիում է Բերեզովսկին։
«Բայց Դադարությունը բավար-
ար չէ։ Անհամեմ է առ ուսւուրույն
ափարեկ, որդեսն ուսն հակասա-
յին, թ միա եմը Եթ-նական դեմ դա-
տարանը է, որդեսի դատարանը ար-
դարակած լիներ։ Ուսւուրույնը դարեց-
ին ընակի եւներ Սովորայում, Կո-
ղունուրում։ Եր ուսական գորեւը
մաս Դադարությունը կարուի եւ-
գինի հետ։ Բոյու հեռախոսագրությունը
ավարտվում էն Վոլշինի հետ։», ուն-
դում է Սահամադյուն։

Եթ-նական արտեն նախա-
գահ արդարում է, թ չէ կարո զի-
նարակի շշենական զիմանա խմբա-
վորություն, որպեսու Ուստատանք
դատարանը ու ուզու, իսկ «մեն դա-
տայու էն յուրավել», «մեն մեծ քա-
նակ չունեմ, հուսս այս տղամեռն էն,
որու ին հետ հայրե էն ուսւ-չենա-
կան առաջի դատարանում։ Այս դա-
տարանու 2 հազար չինու ու վիճու ու
կորցրէ, հազարայ հայա, բնակի-
նեն ու զիմել, հայրաւու զուտ ա-
վելի ու, Գոզինի հոլու է հակասա-
յի։ Ին համատարության ակ 15-20
հազար նաշիկներ ունեմ, ուսկիան ուսւ
զնվունեն ու սպամել։»

Սահամադյուն հիեցնում է, որ Եթ-
նակ ոչ է համականեն են, ոչ վա-
հարականեր, բայց ապրելու ըս իւնց
սովորություննու։ «Այդ դատարանը
սիմվոլ էն է մուսերի համարական իշխան վարձայափի համադատախանա։
Տեղեկությունների համար դիմել 44-91-85 հեռախոսահամարու։

. օ.

ՀՀ ղետական գույի կառավարման նախարարությունը տեղեկացնում է

Համաձայն «Հայաստանի Հանրապետության ղետական գույի կառավարման 1998-2000 թթ. ծրագրի մասին» Հայաստանի Հան-
րապետության օրենում փոփոխություններ կատարելու մասին։ ՀՀ օ-
րենի հաստակել է տարածակե վճարումների նոր սանդղակ։

Խնդրում են ներկայանալ ՀՀ ղետական գույի կառավարման նա-
խարարություն ՀՀ սեփականացնության նախարարության հետ կմ-
ված դայմանագրով ծեր կողմից վճարման ենթակա գումարները տա-
րածակե վճարումների նոր սանդղակին համադատախան վերա-
հասկակելու եւ վճարումներն իրականացնելու նորատակով։

Հայտնում են նաև, որ նոված աշխատանկություն իրականացման վերջին ժամկետը կամ 2000 թ. դեկտեմբերի 31-ը։ Նոված ժամկետում կամ 2000 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2001 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2002 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2003 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2004 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2005 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2006 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2007 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2008 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2009 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2010 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2011 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2012 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2013 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2014 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2015 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2017 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2021 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2022 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2023 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2024 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2025 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2026 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2027 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2028 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2029 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2030 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2031 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2032 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2033 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2034 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2035 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2036 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2037 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2038 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2039 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2040 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2041 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2042 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2043 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2044 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2045 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2046 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2047 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2048 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2049 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2050 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2051 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2052 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2053 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2054 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2055 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2056 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2057 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2058 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2059 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2060 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2061 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2062 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2063 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2064 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2065 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2066 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2067 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2068 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2069 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2070 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2071 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2072 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2073 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2074 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2075 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2076 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2077 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2078 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2079 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2080 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2081 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2082 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2083 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2084 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2085 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2086 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2087 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2088 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2089 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2090 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2091 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2092 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2093 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2094 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2095 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2096 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2097 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2098 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2099 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2010 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2011 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2012 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2013 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2014 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2015 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2017 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2019 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2021 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2022 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2023 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2024 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2025 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2026 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2027 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2028 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2029 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2030 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2031 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2032 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2033 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2034 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2035 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2036 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2037 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2038 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2039 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2040 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2041 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2042 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2043 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2044 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2045 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2046 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2047 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2048 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2049 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2050 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2051 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2052 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2053 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2054 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2055 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2056 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2057 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2058 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2059 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2060 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2061 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2062 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2063 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2064 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2065 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2066 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2067 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2068 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2069 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2070 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2071 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2072 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2073 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2074 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2075 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2076 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2077 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2078 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2079 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2080 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2081 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2082 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2083 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2084 թ. դեկտեմբերի 31-ը կամ 2085 թ. դեկտեմբեր